

Handläggare
Marie Lindström
UtredningsenhetenDiarienummer
2017VON/0029

Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion (S): Låt brukarna själva bestämma över ledsagningen

Förslag till beslut

Motionen avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

En dom i Kammarrätten i Jönköping, (mål nr 2015-940), slår fast att allt stöd till enskilda kommuninvånare ska behovsprövas av kommunen. I behovsprövningen ingår även att bedöma det antal timmar en brukare behöver ledsagning. Därmed är det inte lagenligt att låta den enskilde själv bedöma antalet timmar för ledsagningen. Rättsläget är oförändrat och motionen föreslås därför avslås.

Bakgrund

Socialdemokraterna (S) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Värmdö kommun genomför ett försöksprojekt där brukarna själva bestämmer över sin ledsagningstid och att projektet utvärderas efter ett år. Motionen behandlades av vård- och omsorgsnämnden den 14 mars 2017 där den avslogs. Vid kommunfullmäktiges möte den 30 augusti 2017 återremitterades ärendet.

Ärendebeskrivning

Som framgår av bilagda motionssvar till vård- och omsorgsnämnden 2017-02-10, ska behovet av ledsagning bedömas och i bedömningen ingår antalet timmar. Enligt Sveriges kommuner och landsting, SKL¹, finns det inte stöd i lagen för att handlägga ärenden om ledsagning som exempelvis Laholm gör. LSS-handläggaren beslutar där om rätten till ledsagarservice medan den enskilde själv bestämmer hur många timmar som behövs.

I december 2013 beslutade Inspektionen för vård och omsorg, IVO, att med stöd av 13 kap 8 § SoL förelägga Linköpings kommun att, vid vite om en miljon kronor, säkerställa att det var socialnämnden som utredde behovet av insatser inom hemtjänsten.

Linköpings kommun överklagade IVO:s beslut till Förvaltningsrätten i Jönköping (2015-03-11, mål nr 570-14) som dömde till förmån för IVO. Linköpings kommun överklagade Förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Jönköping (mål nr 2015-940) som avslog

¹ Ellinor Englund, jurist på SKL.

Diarienummer
2017VON/0029

överklagandet. Sedan Linköpings kommun överklagat Kammarrättens dom beslutade Högsta förvaltningsdomstolen den 3 maj 2016 att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens dom har därmed vunnit laga kraft.

Av domarna framgår att alla individuella insatser måste föregås av utredning, bedömning och biståndsbeslut, dvs. allt stöd till enskilda kommuninvånare måste behovsprövas av kommunen. Likaså ska uppföljning ske av alla insatser.

Vid förnyad kontakt med SKL i september 2017 framkommer att rättsläget är oförändrat sedan våren 2017.

Bedömning

Kammarrätten i Jönköpings dom slår fast att allt stöd till enskilda kommuninvånare ska behovsprövas av kommunen. I behovsprövningen ingår även att bedöma det antal timmar en brukare behöver ledsagning. Därmed är det inte lagenligt att låta den enskilde själv bedöma antalet timmar för ledsagningen. Enligt SKL i september 2017 är rättsläget oförändrat och motionen föreslås därför avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Ärendet har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Ärendet har inga konsekvenser för medborgarna. Behov av ledsagning prövas av biståndsbedömaren. I behovsprövningen ingår att bedöma det antal timmar personen behöver ledsagning.

Enligt erfarenheter från Laholm² har deras försök med fri ledsagningstid inneburit att ett fåtal personer utökat sin tid för ledsagning i väldigt stor utsträckning, detta gäller i huvudsak personer där anhöriga utför ledsagningstjänsten. Flertalet personer har samma antal ledsagningstimmar som tidigare och det är behovet som styr, inte tiden. Enligt uppfattningen i Laholm bör beviljande av ledsagning ske med försiktighet då det är betydelsefullt att uppmuntra till delaktighet och självständighet. En utvärdering av projektet med fri ledsagning ska genomföras i Laholm under hösten.

Konsekvenser för barn

Ärendet har inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Motion från socialdemokraterna	Bilaggs
2	Motionssvar 2017-02-10	Bilaggs

² Uppgifter från Niklas Norén, Laholms kommun.

Diarienummer
2017VON/0029

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen

Maria Larsson Ajne
Sektorchef
Omsorg- och välfärdssektorn

Veronica Östlin
Avdelningschef
Biståndsavdelningen

Handläggare
Marie Lindström
Utredningsenheten

Diarienummer
2017VON/0029

Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion (S): Låt brukarna själva bestämma över ledsagningen

Förslag till beslut

Motionen avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

En dom i Kammarrätten i Jönköping slår fast att allt stöd till enskilda kommuninvånare ska behovsprövas av kommunen. I behovsprövningen ingår även att bedöma det antal timmar en brukare behöver ledsagning. Därmed är det inte lagenligt att låta den enskilde själv bedöma antalet timmar för ledsagningen. Motionen föreslås därför avslås.

Bakgrund

Socialdemokraterna (S) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att Värmdö kommun genomför ett försöksprojekt där brukarna själva bestämmer över sin ledsagningstid och att projektet utvärderas efter ett år.

Ärendebeskrivning

Enligt Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, har personer med nedanstående tillstånd och funktionshinder rätt till insatser för särskilt stöd och särskild service.

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

En av de insatser som personerna kan ansöka om är ledsagarservice. Syftet med ledsagningen är att brukaren ska uppnå goda levnadsvillkor, bryta isolering och få hjälp att komma ut ur hemmet. Vid bedömning av behovet av ledsagning tas hänsyn till vad som anses normalt för någon som inte är funktionshindrad. Ett riktmärke är att bevilja en till två större aktiviteter i månaden, som exempelvis teaterbesök, konsert, shopping.

I Värmdö beviljades 7 300 timmar ledsagning 2016 varav 5 700 timmar utnyttjades, dvs. 78 procent. Det är individuellt hur tiden utnyttjas. Vissa avslutar insatsen innan den påbörjats och en del utnyttjar den aldrig och andra önskar mer tid.

Diarienummer
2017VON/0029

Exempel

I Laholms kommun ansöker brukare som tillhör LSS personkrets om ledsagarservice. LSS-handläggaren beslutar om rätten till ledsagarservice medan den enskilde själv bestämmer hur många timmar som behövs.

Linköpings kommun har tillämpat ”förenklad biståndsbedömning”. Det innebar att för personer över 75 års ålder grundade sig handläggningen på den enskildes önskemål om vilka hjälpinsatser och vilket stöd som denne själv bedömde var nödvändiga i vardagen.

Vad säger lagen?

Enligt Sveriges kommuner och landsting, SKL¹, finns det inte stöd i lagen för att handlägga ärenden om ledsagning som Laholm gör. Behovet av ledsagning ska bedömas och i bedömningen ingår antalet timmar.

I december 2013 beslutade Inspektionen för vård och omsorg, IVO, att med stöd av 13 kap 8 § SoL förelägga Linköpings kommun att, vid vite om en miljon kronor, säkerställa att det var socialnämnden som utredde behovet av insatser inom hemtjänsten.

Linköpings kommun överklagade IVO:s beslut till Förvaltningsrätten i Jönköping (2015-03-11, mål nr 570-14) som dömde till förmån för IVO. Linköpings kommun överklagade Förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Jönköping (mål nr 2015-940) som avslog överklagandet. Sedan Linköpings kommun överklagat Kammarrättens dom beslutade Högsta förvaltningsdomstolen den 3 maj 2016 att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens dom har därmed vunnit laga kraft.

Av domarna framgår att alla individuella insatser måste föregås av utredning, bedömning och biståndsbeslut, dvs. allt stöd till enskilda kommuninvånare måste behovsprövas av kommunen. Likaså ska uppföljning ske av alla insatser.

Bedömning

Kammarrätten i Jönköpings dom slår fast att allt stöd till enskilda kommuninvånare ska behovsprövas av kommunen. I behovsprövningen ingår även att bedöma det antal timmar en brukare behöver ledsagning. Därmed är det inte lagenligt att låta den enskilde själv bedöma antalet timmar för ledsagningen. Motionen föreslås därför avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för medborgarna.

¹ Ellinor Englund, jurist på SKL.

Diarienummer
2017VON/0029

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Motion från socialdemokraterna	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen

Maria Larsson Ajne
Sektorchef
Omsorg- och välfärdssektorn

Veronica Östlin
Avdelningschef
Biståndsavdelningen

Motion till fullmäktige, Värmdö kommun 2016-10-24

Låta brukarna själva bestämma över ledsagningen!

Ledsagning är en viktig insats som ger ökad frihet, självständighet och livslust. Ledsagning är till för att människor med funktionsnedsättning ska kunna delta i fritids- och kulturaktiviteter. Det kan handla om att träffa vänner, gå på bio, utöva en sport eller delta i föreningslivet på annat sätt. I Värmdö kommun fungerar inte ledsagningen tillfredsställande för människorna med behov av den.

Laholms kommun har gjort ett försök med tio personer som själva fick bestämma sin tid för ledsagning, när och hur den användes. Administrationen och tidsåtgången för att hantera besluten minskade och valfriheten för människorna ökade.¹ Tidsåtgången ökade dessutom inte, viss variation mellan veckor och månader märktes men på totalen var tidsåtgången densamma.²

Vi socialdemokrater tycker att det här är en intressant idé. I Laholm började det som ett försök, men har sedan dess införts permanent. Försöket var från början en del i SKLs projekt Förändra radikalt där ett flertal kommuner testade att arbeta mer brukarcentrerat.³

Även i Jönköping har denna ide slagit igenom och där genomför man nu ett försöksprojekt under ett år.⁴

Socialdemokraterna föreslår därför

- Att Värmdö kommun genomför ett försöksprojekt där brukarna själva bestämmer över sin ledsagningstid
- Att projektet utvärderas efter ett år

Den socialdemokratiska gruppen

gm

Mikael Lindström

¹ <http://hallandsposten.se/nyheter/laholm/1.4550777-timtaket-lyfts-bort-fran-lss-ledsagning>

² <http://www.laholmstidning.se/2015/12/16/fritt-att-bestamma-om-ledsagare-sjalv/>

³ <http://skl.se/demokratiledningstyrning/kvalitetstyrafoljaupputveckla/framtidenstjansterochvalfardutvecklingsprojekt/utvecklingsprojektforandraradikalt.1082.html>

⁴ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=493&artikel=6545728>